

FLADALT

HUSBESKRIVNING

Husbeskrivning, hållen på åbyggnaderna hos de åbor å hemmanet N:r 1 Fladalt, hvilka vid det därstädes verkställda laga skiftet, till utflyttning blivit skyldiga år 1855.

Bengt Göransson å 1/16 dels mantal, har manbyggnaden under medelmåttigt och sämre halmtak, 22 alnar lång, 9 alnar bred och 3 alnar hög; Inredt till : ett herbergshus, en kammare, ett mjölhus, daglig stuga och ett kök, en eldstadsmurning, uppförd af till större delen af furabole och en mindre del skiftesväggar ; allt i någorlunda godt stånd.

Östra längan med enahanda halmtak, 25 alnar lång, 8 alnar bred och 4 alnar hög ; Inredt till: Inkörsport, en loga med lerbotten, 2 ne sädeslador och en hölada, uppförd af ekefot och stolpar med skiftesväggar, allt i medelmåttigt stånd.

Norra längan under enahanda tak med näst förestående längorne, 11 alnar lång, 8 alnar bred och 3 1/4 alnar hög ; Inredt till :ett torfhus, en foderloga och ett fähus, inredt för 5 st kreatur, samt ett får och ett svinhus, uppförd af dels furubol och dels skiftesväggar, allt i medelmåttigt stånd. Vid östra längan finns en luta 10 3/4 alnar lång, 3 alnar bred och 3 alnar hög, inredt till torfhus med halmtak i någorlunda stånd.-- Har en brunn i kohagen och några fruktträd. Bengt Göransson äger hälften uti en å Otto Perssons skifte stående maltkölna, som nu icke ifrågakommer, enär Bengt Göransson hädanefter som hittills får den till hälften begagna jämte en stig till densamma.- -

Ola Nilsson å 7/32 dels mantal, har manbyggnaden under sämre halmtak, 26 1/2 alnar lång, 9 alnar bred och 3 1/2 alnar hög ; Inredt till : ett herbergshus, ett mindre rum, en kammare med trapp till loftet, kök med en eldstadsmurning och en bakugn, dagligstuga och en förstuga med till hälften därunder varande en hvälvd källare, uppförd af furubol, allt i någorlunda stånd.-

Östra längan under bättre och sämre halmtak, 31 1/4 alnar lång, 8 alnar bred och 3 3/4 alnar hög ; Inredt till : Stall för en häst, en hölada, ett logolf, loge med en oduglig lerbotten och ett hönshus, allt i medelmåttigt stånd. Norra längan under försvarligt halmtak, 27 3/4 alnar lång, 8 1/4 alnar bred och 4 alnar hög ; Inredt till en inkörsport, en hölada och ett fähus ; allt i medelmåttigt stånd. Har en brunn på gården till hälften med grannen Bengt Svensson och en del fruktträd i hagen.- Vid sidan af östra längan finnes en luta, 20 3/4 alnar lång, 2 alnar hög och 3 alnar bred i sämre stånd, inredt till fårhus.-

Så vara befunnit, som skrifvit står betygar:

På Embetes Wagnar

BILLING

Vid denna husbeskrivning biträdande gode män:

Per Pålsson Ola Persson

Torp och backstugor i Fladalt.

Liksom i angränsande byar på Hallandsåsen fanns det i Fladalt en stor mängd torp och backstugor.

Fladalt hade troligen under den mesta tiden av den s.k. "indelta perioden" en indelt soldat eller "Rotebåtsman" bosatt inom byn.

Det är också ett Båtsmanstorp som vi finner som den första torpbebyggelsen. I 1760-års husförhörslängd omnämns Fladalts Båtsmanstorp, bebott av Sven Persson född i Torp, Hasslöv och hans hustru Johanna, född i Björkered, Hasslöv.

I 1772-års längd har troligen Sven Persson tagit avsked från tjänsten, har bor dock kvar tillsammans med två döttrar, hustrun är död.

Byn har nu fått ny båtsman Nils Ragnvaldsson Hjort med hustru Anna Joensdotter. Båda makarna dör 1778. Hustrun i oktober i lungsot och mannen på julafton. Dödsorsak angavs konvulsioner?

I 1785-års längd har båtsmanshuset fått nya invånare, nämligen Johan Jönsson med hustru Sissa och tre barn.

Vi går nu till 1799-års längd. Där omnämns på Fladalt Båtsmanshuset, först Jöns Månsson Lindberg, denne dör 1796 och hustrun gifter om sig med Jöns Hjort. Denne är nu antecknad som båtsman N:r 127.

I 1808-års längd är fortfarande Båtsman N:r 127 Jöns antecknad men familjen flyttar nu till Öarhuset och reservkarlen Daniel blir nu antecknad. Denne är född i Jonstorp.

Daniel blir antagen som båtsman och får namnet Daniel Hjort.

I 1826-31 års längd är denna familj skriven på torpet Dansbygget men flyttar åter till Båtsmanshuset 1830. I nästa längd är dock familjen D.Hjort fortfarande skriven på Dansbygget.

Ny Båtsman anges Johannes Nilsson Hjort vara. Denna familj stannar till 1844 då Johannes Hjort får avsked med motiveringen att han super.

Ny båtsman blir nu Anders Jonsson Hjort. Denna familj hade tidigare haft en gård i Killhult men tröttnat på att vara bonde.

Om det är samma båtsmanshus är osäkert, troligen är det inte det samma för det nya kallas för Gunnilstorpshus.

Omkring 1860 flyttar familjen Anders Hjort från Gunnilstorp och bosätter sig som torpare på torpet Sönnerdal.

Anders Hjort är den siste båtsmannen i Fladalt, familjen flyttar 1868 till Jonstorp och köper en liten gård där. Torpet Sönnerdal övertas av en dotter och mågen Andreas Johansson.

3

GUNNILSTORPSHUS.

Detta hus är upptaget 1826 med familjen Nils Olsson som inneboende. På 1830 beskrivs familjen som helt utfattiga. Omkring 1840-talet övertar sonen Ola Gunnilstorps hus vilket nu betecknas som torp. Ola med familj bor kvar på Gunnilstorps hus till sin död 1861. Samma år flyttar styvdottern Johanna med familj hem till modern. Torpet verkar nu att ha mistat benämningen torp. Den 1861 inflyttade familjen stannar kvar länge på denna plats. I husförhörslängden för åren 1884-1895 är namnet Gunnilstorp struket och familjen är nu skriven på Dansbygget. Inhyser bor nu också sonen Nils Peter Svensson Smith med hustru och sonen Elis Agaton. Smith är skräddare. Smiths hustru var född på ett torp i Kärr.

GUNNILSTORPSHUS.

Det fanns ännu ett hus benämnt Gunnilstorps hus i samma husförhörslängd. Där var familjen Bengt Svensson bosatt. Bengt Svensson dör 1838. Nu övertas detta torp av Anders Jonsson Hjort.

GUNNILSTORP.

1848 är Sven Persson med familj skriven på torpet. Detta hus upphör någon gång på 1850-talet.

ÅNGAHUSET.

Detta var troligen en backstuga med ganska kort livslängd. Familjen Bengt Hindriksson som vi såg hade upptagit torpet Svedala torp kom från Ångahuset 1829. Kvar i backstugan stannar systemen Elna Hindriksdotter till någon gång på 1840-talet då till brodern och Ångahuset omnämns ej mera.

Kvarst. år 1840

~~ant. 1840~~

KALLENTEHUSET.

Om Kallentan skriver S.P.Bexell i sin "Hallands historia och beskrivning" från 1815, följande:

/ Kalentan en plats på Hallandsås ovanför Yllevad. Doctor Osbeck berättar att stället varit en samlingsplats för Hallands och Skånes prästerskap, och därav erhållit sitt namn/

Ingvar Olsson med familj är troligen de första på platsen. Denna familj flyttar till Hishult och Per Åkesson med familj kommer 1829 ~~denna familj efterträdes av familjen~~ Thure Knutsson vilken familj kommer från Össjö 1831. På 1840-talet övertas detta torp av Bengt Ottosson.

Det fanns ytterligare ett hus med samma namn anlagt nästan samtidigt som det förra. Familjen Thure Knutsson kommer från Össjö 1831. Bengt Ottosson övertar även detta torp på 1840-talet. Bengt dör 1853 och familjen flyttar till Fladalts torp. Nu är det något osäkert Måns Persson med familj kommer, men namnet Kallentan stryks och Måns Persson anges som ägare till en fastighet om 1/32 dels mantal (1:5)

SKRÄDDAREHUSET.

I 1831-års längd är detta hus upptaget. Jöns Ingelsson med familj bor där. Jöns Ingelsson dör 1841, det anges att han går på kryckor, hustrun anges som fattighjon och tiggerska. 1844 kommer familjen Knut Börjesson. Det som tidigare varit en backstuga förändras nu till torp. 1871 lämnas troligen torpet öde och Knut och hans hustru flyttar till sonen F.soldaten Sven Knutsson Malmsten på Norra Brohus i Yllevad.

SKOGSBYGGET.

Detta är första gång omnämnt i 1831-års längd. Inneboende är då Sven Bengtsson med hustru Johanna Persdotter. Sven Bengtsson var nog inte en av de mest skötsamma familjefäder, ty om honom står följande i husförhörslängden: "Krympling, super, vårdar ej hustru och barn" -

Sven Bengtsson dör 1849 och det blir nu sonen Per Svensson med familj som övertar torpet. Denna familj bor kvar till 1861 då man flyttar till Koarp. I nästa längd finns antecknat att ingen längre bor på torpet.

LILLA SKOGSBYGGET.

Sven Fredrik Olsson kommer 1858 och tar upp ett torp med detta namn.

FLADALTSHUSET.

Detta hus är omnämnt tidigt på 1800-talet och beboddes av Lars Månsson och dennes hustru Elna Persdotter.. Hustrun dör i lung-
sor 1826 och Lars Månsson gifter om sig med Johanna Nilsson
från Örskelljunga. Huset benämnes nu för backstugan vid Fladhult.
Backstugan går att spåra till 1860, men när båda makarna är döda
går det inte att följa den vidare, möjligen kan någon nu ha kom-
mit och bosatt sig där.

Fladaltshuset.

Under tiden 1810-1825 tillkom många hus och backstugor inom
Fladalts bys område.

En stuga är skriven på Sven Åkesson med familj. Detta blir
senare benämnt

BACKAHUSET.

Båda makarna dör omkring 1850. Nya på Backahuset blir nu trolig-
en Per Åkesson med familj. Vid laga skifte i Fladalt blir denne
ägare till Fladalt 1:7 om 3/32 dels mantal.

Svedala torp.

Bengt Hindricksson med familj är skriven på detta torp 1829.
Torpet troligen upptaget detta år. Familjen stannar på torpet
till 1860 då sonen Sven Bengtsson övertar torpet och Bengt
Henriksson med övriga familjemedlemmar flyttar till Koarp där
man köper en avstyckningsfastighet på 1/128 dels mantal.
I samband med att Sven Bengtsson övertar torpet strykes namnet
Svedala torp, torpet kallas nu ROSADAL..

ROSADAL

Sven Bengtssons familj stannar på torpet till 1873, då famil-
jen flyttar till Tossjö socken.

Ny torpare blir nu Erland Persson. Denna familj kom närmast
från backstugan Hällshus.. Erland Persson dör 1881.

Redan 1880 hade det kommit ny torpare. Familjen Hans Peter
Bengtsson kom från torpet Nybygget i Kärr.

Familjen bodde kvar på torpet ännu 1895. Troligen är den
fastighet som Hans Peter Bengtsson 1898 förvärfvar, identisk
med torpet ROSADAL. Denna fastighet får beteckningen Fladalt

1:20 . 1909 försäljer Hans Peter Bengtsson denna fastighet
till Carl Manfred Hansson

Beit

6

TORPET MÅSAHUSET.

Detta torp är upptaget i 1826-års längd. Innehavare av torpet är Per Hansson med hustru Bengta Bengtsdotter. I 1831-års längd är denna familj struken. Ny torpare är nu soldat n:r 41 Lars Berggren med hustru Elna Olsdotter och dottern Anna Stina I 1840-års längd har Berggrens en familj inneboende nämligen Bengt Nilsson med hustru och två barn. Det anges också att Berggren borgar för denna familj i ett år (ett vanligt förfarande vid denna tid). Den inflyttade familjen kom från Ränneslöv. Denna familj bor inhyses från 1844 till 1853 då de flyttar till torpet Damsbygget.

Familjen Berggren bor kvar på Måsa huset till 1856 då man flyttar till Koarp och inköper en liten avstyckningsfastighet där på 1/96 dels mantal Koarp 1:6

Torpet Måsa huset förekommer nu inte längre i längderna. Det kan möjligen tänkas att Berggren har rivit husen på torpet och använt materialet till att bygga nytt på Koarp 1:6

TORPET GUNNILSTORP.

Detta torp är också upptaget i 1826-års längd. Innehavare av torpet är Ifvar Knutsson med hustru och dotter. 1840 övertas torpet av dottern Pernilla och mågen Bengt Hansson. 1842 flyttar denna familj till torpet Dansbygget

Åren 1842-1846 bor familjen Ola Jönsson på Gunnilstorp.

1846 kommer Sven Persson med familj från Örskelljunga. 1849

flyttar denna familj till Vallen. Den omedelbara fortsättningen är något osäker, men troligen blev det Rotebåtsman Anders Jonsson Hjort som övertar torpet. Denna familj kom närmast från Killhult där man innehaft en gård, men Anders hade tagit värving som Rotebåtsman. Inhyses hos Anders Hjort bor även hans broder Erik Jonsson med familj.

Vad händer nu torpet Gunnilstorp är struket för Anders Hjort. Han anges nu vara torpare på torpet SÖNNERDAL. Detta torp har ej tidigare varit nämnt. Antingen anlägger Anders Hjort ett nytt torp eller byter torpet namn. Detta händer omkr. 1860.

TORPET SÖNNERDAL.

1868 flyttar familjen Anders Hjort till grannbyn Jonstor. Man köper nu en mindre fastighet på 1/64 dels mantal. Ny torpare på Sönnerdal blir nu Nils Peter Carlsson med familj. Denna familj efterträdes 1871 av Bengt Peter Persson med familj. Denna familj kom närmast från torpet Norra Brohus i Yllevad. Familjen bodde troligen kvar 1895 men Bengt Peter Persson dog 1892. Hustrun Elna Ottosdotter var kvar liksom döttrarna Thilda Beata, Bernhardina och sonen Johan.

7

LILLA SKOGSBYGGET.

Sven Fredrik Olsson kommer 1863 och tar upp ett torp med detta namn. / Följande personalia om Olsson är antecknad i kyrkoboken: " Utan anmärkning, sedan med goda vitsord blev frigiven från straffängelset i Kristiansvad 1858" / Olsson stannar på torpet till 1872 då han gifter sig med Johanna Svensdotter och flyttar till torpet Svenstorp i Koarp Lilla Skogsbygget förekommer nu ej mer i böckerna.

DANSBYGGET eller DAMSBYGGET.

Vilket namn är det ursprungliga och riktiga? Har det inte funnits en liten bäck som kan ha haft en damm. På 1800-talet stavades damm endast med ett m. *Om s.k. Klippe bäcken nämner för bi här.*

DETTA nybygge är upptaget i 1826-års längd. Här bodde då Daniel Hjort med hustrun Johanna Gudmundsdotter. Dessa bor kvar tills Hjort dör 1848. Änkan Johanna bor kvar till sin död 1855 Nya torpare hade dessförinnan blivit Bengt Nilsson med familj.. Denna familj flyttar 1859 till Skogsbygget och därifrån till backstugan Grönadal.

Ny torpare på Dansbygget blir nu Johan Peter Andersson med hustru Elna Svensdotter. J.P.Andersson flyttar till Svenstorp Ny torpare blir nu en familj som kommer från torpet Perstorp under Hylte - Sven Johansson och hustru Johanna. Mannen dör 1868, barnen flyttar bort men änkan stannar kvar.

Ny torpare blir nu Fredrik Torstensson Lundqvist m.h.Regina Lundqvist var född i Rya och hustrun i Hjärnarp. Denna familj kom närmast från torpet Prestorp i Yllevad där man bott i tre år. 1874 kom familjen från Rya. 1880 flyttar familjen från Damsbygget och köper en gård på 5/384 dels mantal i Fladalt. Lundqvist byter med Nils Peter Carlsson, denne senare flyttar nu med familj till Damsbygget. Den sist kända familj som var bosatta på Damsbygget var Sven Nilsson med hustru Johanna Ericsson dotter och deras barn. Inneboende hos dessa var även sonen skräddaren Nils Peter Svensson Smith med familj.

LYCKEHUS.

Detta är ett torp eller hus som tillkommit på 1840-1850-talet 1851 kommer Ture Knutsson med familj, men troligen har en Ola Nilsson bott här tidigare.

Ture Knutsson dör 1867 och familjen flyttar till Kungsbygget. Det står angivet att torpet är nedrivet!

NORDALA.

Detta torp eller hus är omnämnt 1842 och kallas först för Damshuset Nordala. Ligger detta möjligen nära Damsbygget? Är det möjligen samma damm som det har fått namn efter?

Bengt Hansson är den första familj som är bosatt här. Bengt dör 1853. Änkan gifter om sig med Sven Peter Olsson.

Hustrun blir änka på nytt, för Sven Peter dör 1863. När änkan Pernilla Ifvarsdotter dör 1872 flyttar de två hemmavarande söner till Windrarp för drängplatser och torpet överges.

HALLAHUSET. eller HÄLLAHUS.

Erik Jonsson med familj är de första på detta hus. Dessa hade tidigare bott inhyses hos Eriks bror Anders Hjort men nu troligen skaffat sig en egen stuga. 1863 flyttar familjen till en backstuga i Koarp. Erik Jonsson återkommer efter något år till en annan backstuga i Fladalt.

På Hällahus efterträdes Erik Jonsson 1863 av Per Larsson med familj. Per dör 1870 och efterträdes av Erland Persson, men denna familj stannar inte längre än till 1875 då de efterträdes Jöns Olsson med familj. Dessa flyttar 1882 till Killeberg i Jonstorp. Nu kommer Hans Peter Nilsson Wallberg med familj från Rya i Skåne. Denna familj bodde kvar på backstugan ännu 1895.

TORPET FLAMMABYGGET.

Detta torp upptages av Peter Persson omkring 1860. Det står först upptaget som hus men sedan blivit ändrat till torp. Peter Persson hade haft ett något kringflackande liv. Han hade först varit arrendator i Hulebäck, därefter köpte han en gård i Killhult, men i samband med laga skifte där säljer han denna och köper istället en gård i Ekesunna. Inte heller denna behåller han, ty efter några år har han drängplats i Kungsbygget. Det var därifrån han nu kom till Fladalt. (Det står antecknat att han är verkbruten och har svaga ögon).

På 1870-talet strykes torpbeteckningen och det kallas nu för backstuga.

Peter Persson och hans familj bor kvar tills slutet av 1880-talet. Peter dör 1885 och hustrun 1889. Barnen är utflyttade några till Skåne och några har emigrerat till Amerika.

BACKSTUGAN GRÖNADAL.

Denna backstuga beboddes 1869 av Bengt Nilsson med familj. Troligen hade denne byggt stugan. Familjen kom närmast från torpet Skogsbygget där man något år varit inneboende. Bengt dör dock 1877 och hustrun 1884. Därefter är namnet Grönadal ej omnämnt.

RINALDOS BACKSTUGA.

Avskedade Husaren Pål Rinaldo kom till Fladalt 1864 från His-hult. Han gifte sig 1865 med Anna Persdotter. Hon var född på backstugan Dalahus i Koarp, Rinaldo var född i Tossjö. En av sönerna är en tid båtsman i byn under namnet Johan Daniel Hjort. Det fanns ytterligare en son i familjen nämligen PER. Rinaldo och hustrun bodde kvar i backstugan ännu 1895.

Torpet LIDHULT.

Detta var ett torp som PER RINALDO tar upp i Fladalt omkring 1890. Familjen kom närmast från Tossjö socken.

ENEHuset.

Om torpet Eneshult skriver Egron Johansson i "Arvet från fäderna" sid. 47.

Sven Peter Bengtsson och hans hustru Elna flyttade till torpet 1873. Familjen som bestod förutom av makarna även 6 barn, alla flickor, bodde kvar tills makarnas död. Hustrun dog 1918 och Sven Peter 1936. Mannen var dock de sista åren intagen på ålderdomshemmet i Växtorp.

VEDBYGGET. på bolagskogen ?

Andreas Johansson med hustru Dorothea Andersdotter var troligen de första på detta torp. Hustrun var dotter till Anders Hjort. Familjen hade under ett par ^{år} varit torpare på Sönerdal, men senare flyttat till Vedbygget omkring 1868. 1875 flyttar de till Öahus.

Ny torpare på Vedbygget blir nu Per Nilsson med hustru Johanna och barn. Per Nilsson dör 1878. Hustrun levde ännu 1895.

BACKSTUGAN.

En backstuga är omnämnd 1864. Detta år kommer Johannes Bengtsson med hustru Elna Bengtsdotter och bosätter sig här. Dessa bor kvar där ännu 1895. Hustrun Elna hade dött 1871 men Johannes gifte om sig med Cicilia Svensdotter

SMÅSKOLAN.

Småskolan är första gång omnämnd 1876. Detta år kommer Anna Greta Svan, född i Dannäs i Småland, till Fladalt. Hon hade tidigare haft en tjänst i Åstarp i två år. Samma år som hon kom till Fladalt fick hon en utomäktenskaplig son, Peter Leonard, Detta sågs väl inte med blida ögon, ty redan året därpå flyttar hon till Koarp, 1878 kommer hon till Bastena. Någon lärarinna eller småskola är ej omnämnd senare i byn före 1895.